

Český model
amerického kongresu

Ochrana whistleblowerů

Zpráva Výzkumné služby Kongresu

Jakub Tabášek

UNIVERZITA
KARLOVA

Úvod

Tato výzkumná zpráva sestává z dvou hlavních částí. První část se bude zabývat obecně fenoménem whistleblowingu. Po shrnutí základních pojmů a definic (whistleblowing, whistleblower) se přesuneme ke krátké obecné diskusi probírané problematiky (formy whistleblowingu, etické aspekty whistleblowingu, motivace whistleblowerů apod.). Tato první část bude uzavřena krátkou diskusí právní ochrany whistleblowerů ve světě.

Druhá část výzkumné zprávy se soustředí výhradně na fenomén whistleblowingu v legislativním uspořádání Spojených států amerických, a to především na federální úrovni. Tato diskuse bude sestávat ze stručného shrnutí stávajících zákonných úprav zabývajících se whistleblowingem a zároveň se pokusí upozornit na jejich nejdůležitější části, jejich silné stránky a naopak slabiny. Zároveň je důležité pamatovat na to, že zákonné úpravy týkající se ochrany whistleblowerů se neustále vyvíjejí v reakci na aktuální potřeby moderních společností; z toho důvodu bude tato výzkumná zpráva uzavřena stručným pojednáním o tom, jakým směrem by se federální legislativa pracující s fenoménem whistleblowingu mohla v nejbližší budoucnosti ubírat.

1. Whistleblowing

Tato kapitola slouží jako krátké shrnutí terminologie související s problematikou whistleblowingu.

1.1. Whistleblowing jako pojem

S pojmem whistleblowing je nejčastěji spojován americký politický aktivista Ralph Nader, který tento pojem začal aktivně používat v sedmdesátých letech minulého století. Ve skutečnosti je tento termín mnohem starší, ale všeobecně se má za to, že to byl právě Nader, kdo tomuto pojmu přisoudil pozitivní konotaci; bylo tomu tak mimo jiné proto, že jej vnímal jako atraktivní alternativu k jiným aplikovatelným výrazům (např. *informer* nebo *snitch*).¹

Pojmem **whistleblower** rozumíme zaměstnance veřejné či soukromé instituce, který nahlásí nekalé, popřípadě přímo nelegální praktiky. Důležité je, že zveřejnění takových praktik musí být ve veřejném zájmu a mít pozitivní vliv na společnost. V případě, že jsou tyto podmínky splněny, má whistleblower nárok na ochranu před případnou odvetou ze strany zaměstnavatele, popřípadě těch, proti kterým je whistleblowing namířen.²

¹ Tyto dva pojmy je možné přeložit jako informátor, respektive práškač.

² <https://www.gov.uk/whistleblowing/what-is-a-whistleblower> (volně přeloženo autorem).

Oba termíny pocházejí původně z angličtiny. Samotný pojem *whistle* je českým ekvivalentem výrazu píšťalka, sousloví *blow the whistle* se pak používá pro účely popisu situace, ve které došlo k prozrazení informací, jež původně měly zůstat v utajení.

1.2. Formy whistleblowingu

Následující řádky pojednávají o různých formách whistleblowingu v závislosti na okolnostech a kontextu.

1.2.1. Interní a externí whistleblowing

V závislosti na způsobu, jakým se whistleblower rozhodne s inkriminovanými informacemi naložit, rozlišujeme mezi interním a externím whistleblowingem. **Interním whistleblowingem** rozumíme situaci, ve které dochází pouze k předávání informací v rámci dané organizace. Předpokládejme tedy, že pokud zaměstnanec odhalí neetické či nelegální chování na straně svého nadřízeného, může se rozhodnou postupovat tím způsobem, že informace postoupí přímo nejvyšším místům (nebo minimálně těm, kteří v hierarchii stojí nad tím, proti komu je whistleblowing namířen). V takovém případě neopouští žádné informace danou organizaci – odtud tedy interní whistleblowing.

Vyskytují se ovšem také situace, kdy se interní whistleblowing ukáže pro potřeby whistleblowerů jako nedostatečný. K tomu může dojít při neochotě dané organizace jednat na základě poskytnutých informací, ale velice často hraje roli spíše citlivost dotyčných informací. Tento fenomén je z logických důvodů příznačný pro vládní agentury. V takových případech sice může dojít k pokusům o interní whistleblowing, ale právě kvůli závažnosti informací, které mají být zveřejněny, tato možnost velice často odpadá. Jedinou možností je tedy poskytnutí informací třetí straně – nejčastěji zástupcům tisku nebo nevládním organizacím. V takovém případě hovoříme o **externím whistleblowingu**.

1.2.2. Whistleblowing ve veřejném a soukromém sektoru

Ačkoli to tak na první pohled nevypadá, whistleblowing v soukromém sektoru je mnohem rozšířenější než whistleblowing v sektoru vládním. Velice často se však jedná o whistleblowing interní³ a obzvláště velké korporace většinou disponují nástroji, pomocí kterých se dokáží s případnými potížemi poměrně lehce vyrovnat. Případní whistlebloweři pak čelí šikaně, propuštění, popřípadě žalobám.

³ Většinou se jedná o odkrývání korupce, praní špinavých peněz, popřípadě obcházení nebo ohýbání regulací.

Whistleblowing ve veřejném sektoru naproti tomu představuje široce medializovaný fenomén, obzvláště jedná-li se o whistleblowing externí. Zároveň se velice často jedná o velice citlivé případy, což je většinou logický důsledek citlivosti zveřejněných informací. Zatímco odhalení citlivých informací v soukromém sektoru a jeho důsledky ve většině případů ovlivní pouze relativně úzkou skupinu osob, whistleblowing ve veřejné sféře se už téměř z podstaty věci dotýká fungování celé země, a jeho dopady jsou tedy nesrovnatelně širší.

1.2.3. Motivace pro whistleblowing a etické otázky s ním spojené

Samotná etika whistleblowingu není úplně jednoduché téma. Pokud interpretujeme whistleblowing jako pozitivní krok, jehož motivací je nezištná touha poukázat na nežádoucí chování jiných, můžeme whistleblowing chápat jako znak osobní odvahy. Samotný whistleblower koneckonců velice často riskuje svou pozici, reputaci, či dokonce svou vlastní bezpečnost. Objevují se však i názory, že whistleblowing se dá velice příhodně zneužít jako odvetný krok buď proti jednotlivcům, nebo organizacím.

Dalším klíčovým faktorem je povaha zveřejněných informací. Podstatou whistleblowingu v pravém slova smyslu by měla být snaha upozornit na neetické či nelegální praktiky, ale situace se stává mnohem méně jednoznačnou, dojde-li ke zveřejnění informací, jež mají potenciál být použity proti dané organizaci, popř. zemi. Obzvláště u případů týkajících se národní bezpečnosti a klasifikovaných informací je třeba velice opatrně posuzovat pozitivní přínosy whistleblowingu oproti negativním následkům spojeným se zveřejněním citlivých informací.

Navíc je důležité nezapomínat na to, že rozhodnutí zveřejnit citlivé informace je vždy poháněno subjektivním pohledem whistleblowera na danou situaci, tj. samotný akt whistleblowing je primárně formován jeho vlastní interpretací toho, co je etické a co už ne. Stejně subjektivní je pak jeho posouzení důsledků jeho vlastního rozhodnutí, tj. výše zmíněných pozitiv whistleblowingu versus potenciální nebezpečí pramenící ze zveřejnění citlivých (či dokonce tajných) informací. Toto posouzení je také z podstaty věci subjektivní; na jednu stranu můžeme únik citlivých informací považovat za cenu za odhalení nežádoucího chování, ale stejně tak můžeme to samé vnímat jako neakceptovatelný hazard.

2. Ochrana whistleblowerů ve světě

Aby vůbec bylo možné hovořit o ochraně whistleblowerů a příslušné legislativě, je třeba zodpovědět otázku, zda je whistleblowing vůbec legální. Krátce řečeno, legalita whistleblowingu (anebo ilegalita) závisí vždy na právním systému dané země, postavení toho, kdo se rozhodne informace zveřejnit, a konečně na formě, v jaké jsou tyto informace zveřejněny, popřípadě komu jsou poskytnuty. Vzhledem k tomu, že motivace ke zvyšování transparentnosti fungování veřejných institucí a ochraně zaměstnanců soukromých společností není vždy kompatibilní s nutností uchovat v tajnosti citlivé informace, ochrana

whistleblowerů v některých státních agenturách nepřipadá v úvahu. To jsou ale výjimky. V mnoha státech světa již ale existují solidní zákony na ochranu whistleblowerů. V této kapitole se zaměříme na ty nejdůležitější.

Zákonné úpravy týkající se whistleblowingu se pochopitelně v jednotlivých zemích různí, a to především podle rozsahu. Některé státy disponují legislativou, která se zabývá ochranou whistleblowerů ve veřejném i soukromém sektoru, zatímco některé omezují ochranu pouze na sektor veřejný. Mezi státy s relativně širokou legislativou patří například Švýcarsko⁴ nebo Velká Británie.⁵ Některé státy se vydaly cestou zřízení poradenských center (např. Nizozemsko); některé země se naproti tomu snaží o určitou standardizaci whistleblowingu tím, že skrze zákony přesně specifikují, za jakých okolností se mají případní whistlebloweri obrátit na příslušné autority.

2.1. Role nevládních organizací

V mnohých státech světa působí nezávislé organizace, jež si dávají za cíl poskytovat ochranu, popř. utajení těm, kteří by následkem svých aktivit v oblasti whistleblowingu mohli čelit odvetám ze strany těch, jejichž aktivity svým jednáním zveřejnili. Příkladem takové organizace může být například australská organizace Whistleblowers Australia.⁶ Nizozemská média nedávno zřídila server Publeaks, jehož účelem je poskytnout platformu, skrze kterou mohou být anonymně zveřejňovány dokumenty zachycující neetické či ilegální aktivity.⁷

3. Ochrana whistleblowerů a federální legislativa USA

V této fázi naší výzkumné zprávy se věnujeme výhradně zákonným úpravám ve federální legislativě USA věnujícím se whistleblowingu. Z praktických důvodů však sestává ze dvou částí – v té první se pokusíme stručně chronologicky shrnout doposud schválené zákonné úpravy a zároveň upozornit na jejich nejdůležitější aspekty; poté bude následovat krátká obecná diskuse zabývající se ochranou whistleblowingu jako celku. Je tomu především proto, že zákonných úprav týkajících se whistleblowingu je poměrně hodně. Zároveň se ne vždy jedná o zákony, jež se zabývají exkluzivně whistleblowingem jako takovým – mnohdy se jedná o tzv.

⁴ Swiss Code of Obligation.

⁵ Public Interest Disclosure Act 1998.

⁶ <http://www.whistleblowers.org.au/>

⁷ <https://www.publeaks.nl/>

„přílepký“, jejichž existence pochopitelně orientaci v naší problematice příliš neulehčuje.⁸ V této sekci se tedy zaměříme na stávající nedostatky a zároveň připojíme určitá doporučení, jež by členové Senátu a Sněmovny reprezentantů při budoucích debatách o whistleblowingu mohli zvážit.

3.1. Ochrana whistleblowerů v 19. a 20. století

První podstatnou zákonnou úpravou schválenou Kongresem byl *Zákon o lživých tvrzeních* z roku 1863.⁹ Vzhledem k jejímu kontextu však tento zákon nehraje příliš zásadní roli pro potřeby ochrany whistleblowerů ve 21. století.

Poměrně podstatným je však *Lloydův-La Follettův zákon*¹⁰ z roku 1912 (Lloyd-La Follette Act of 1912). Tento zákon zaručil zaměstnancům federální vlády možnost komunikovat se členy Senátu i Sněmovny reprezentantů. Hlavním účelem tohoto zákona bylo rozšířit možnost zákonodárců adekvátně dohlížet na aktivity výkonné moci (většina federálních zaměstnanců pracuje totiž pro vládu). Tato možnost nicméně není neomezená – pracovníci, kteří přicházejí do styku s klasifikovanými informacemi, mají povinnost tyto informace s nikým nesdílet (a většinou jsou také vázáni smlouvou o mlčenlivosti).

Dalším důležitým počinem bylo schválení *Zákona o svobodě informací*¹¹ (Freedom of Information Act of 1966). Tento zákon kodifikoval právo veřejnosti mít přístup k informacím o chování federálních agentur. Výjimku samozřejmě tvoří informace citlivé – např. interní pravidla některých agentur či klasifikované informace, pro jejichž manipulaci jsou nutné bezpečnostní prověrky.

Podobně jako Lloydův-La Follettův zákon se i *Zákon o reformě státní služby*¹² (Civil Service Reform Act of 1978) pokouší rozšířit ochranu potenciálních whistleblowerů v řadách federálních zaměstnanců. Tato zákonná úprava mimo jiné umožňuje whistleblowerům podniknout konkrétní kroky na vlastní ochranu, obzvláště v případě, že čelí šikaně v reakci

⁸ Přílepkem rozumíme situaci, kdy při schvalování určitého zákona dojde k přidání ustanovení, která nemají žádnou souvislost se zbytkem zákonné úpravy. Do Dodd-Frankova zákona o regulaci finančních služeb z roku 2010 se například dostalo ustanovení řešící problematiku nerostných surovin v Demokratické republice Kongo (konkrétně se jednalo o článek 1502).

⁹ False Claims Act of 1862.

¹⁰ https://www.law.cornell.edu/topn/lloyd-la_follette_act

¹¹ <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/STATUTE-80/pdf/STATUTE-80-Pg250.pdf>

¹² <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/STATUTE-92/pdf/STATUTE-92-Pg1111.pdf>

na vlastní aktivity. Pro účely vyšetřování whistleblowingu ve federálních agenturách byly dále zřízeny tři organizace: FLRA, OPM a MSPB.¹³

*Zákon o ochraně whistleblowerů z roku 1989*¹⁴ dále rozšiřuje ochranu whistleblowerů ve federálních agenturách. Zároveň ale zavádí určitá omezení, například se nevztahuje na situace, jež jsou přímo spojeny s pracovní náplní daného jedince. V takových situacích má whistleblower povinnost konzultovat problémy v rámci své organizace; pouze v případě, že se toto ukáže jako nedostačující, se může obrátit na externího vyšetřovatele. V každém případě má však povinnost podpořit svá tvrzení relevantními důkazy.

3.2. Judikatura nejvyššího soudu

Důležitým faktem spojeným s ochranou whistleblowerů je i nález Nejvyššího soudu z roku 2006. V případě *Garcetti vs. Ceballos*¹⁵ Nejvyšší soud judikoval, že se zaměstnanci federální vlády nemohou odvolat na první dodatek Ústavy¹⁶ v případě, že se dopustí whistleblowingu v reakci na situaci proběhnuvší ve výkonu práce. V určitých případech tedy mohou čelit šikaně ze strany svých nadřízených, s výjimkou situací, jež jsou zákonem upraveny jinak.

3.3. Whistleblowing a národní bezpečnost

Problematikou whistleblowingu v bezpečnostních službách se zabývají zvláštní zákonné úpravy. Hlavními zdroji jsou v tomto případě *Intelligence Community Whistleblower Protection Act of 1998*¹⁷ a *Presidential Policy Directive 19 (PPD-19)*¹⁸ z pera bývalého prezidenta Baracka Obamy. Stávající legislativa upravuje whistleblowing takovým způsobem, že pracovníci bezpečnostních služeb mají zákonnou možnost poskytovat členům Kongresu určité informace. Tyto informace se mohou týkat pouze procedurálních záležitostí a případných porušení interních pravidel. Existuje-li však možnost, že se zaměstnanec whistleblowingu dopustil s cílem reflektovat svůj nesouhlas či námitky s politikou a aktivitami dané organizace, neposkytuje takovému jednotlivci právní systém žádnou ochranu proti odvetě ze strany jeho nadřízených, a tudíž jej činí zranitelným vůči trestnímu stíhání. *Intelligence Community Whistleblower Protection Act* specifikuje, že zaměstnanci

¹³ Federal Labor Protection Board, Office of Personnel Management a Merit Systems Protection Board.

¹⁴ <https://www.gpo.gov/fdsys/pkg/STATUTE-103/pdf/STATUTE-103-Pg16.pdf>

¹⁵ Znění rozsudku lze nalézt na: <https://www.supremecourt.gov/opinions/05pdf/04-473.pdf>

¹⁶ První dodatek Ústavy Spojených států Amerických zajišťuje právo na svobodu projevu.

¹⁷ <https://www.intelligence.senate.gov/laws/intelligence-authorization-act-fy-1999>

¹⁸ <https://fas.org/irp/offdocs/ppd/ppd-19.pdf>

bezpečnostních služeb mohou hlásit členům Kongresu „urgentní obavy“, ale musí o takovém kroku nejdříve zpravit vedení své organizace a nemohou se spolehnout na žádnou ochranu proti negativnímu zacházení.

Presidential Policy Directive 19 byla prezentována jako pokus o nápravu tohoto nedostatku. Tato směrnice víceméně uložila inkriminovaným agenturám, aby vytvořily vlastní interní mechanismy pro vyšetřování možných nekalostí a zároveň zdokonalily ochranu těch, kteří na tyto nežádoucí praktiky poukázali. V praxi se však ukázalo, že některé agentury k této povinnosti přistoupily způsobem, který nezajistil, aby se potenciální whistlebloweři cítili chráněni proti případné odvetě; ochrana whistleblowerů tak v praxi není příliš efektivní.

National Defence Authorization Act for Fiscal Year 2008 poskytoval účinnou ochranu zaměstnancům Ministerstva obrany a některých agentur, např. NSA a DIA.¹⁹ Naproti tomu CIA byla z tohoto zákona vyjmuta. Ochrana prameníků z tohoto zákona ovšem pozbyla platnosti v roce 2013; situaci příliš nezlepšil ani *Intelligence Authorization Act of 2014*, který v zásadě pouze kodifikoval ustanovení obsažená v PPD-19.

3.4. Ochrana whistleblowerů v soukromém sektoru

Na rozdíl od zaměstnanců federální vlády poskytuje stávající legislativa zaměstnancům v soukromém sektoru velice omezenou ochranu. V tuto chvíli neobsahuje právní systém Spojených států žádnou zákonnou ochranu, jež by se zaměřovala exkluzivně na případy whistleblowingu. V zásadě se dá říci, že zákon poskytuje ochranu pouze proti velice specifickým praktikám.²⁰ Zákonné ochrany jako *Occupational Safety and Health Act* upravují pouze pracovní podmínky pracovníků a obecně vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Neposkytují však žádnou definici whistleblowingu ve vztahu mezi zaměstnancem a soukromým zaměstnavatelem. Tím pádem samozřejmě neposkytují žádnou ochranu proti odvetným opatřením. Ačkoli tato skutečnost představuje podstatný nedostatek, je třeba neztrácet ze zřetele, že jakákoli potenciální zákonná úprava zabývající se whistleblowingem v soukromém sektoru by musela nalézt správnou rovnováhu mezi nutností ochrany whistleblowerů a možností účelového zneužití.

¹⁹ *National Security Agency, resp. Defence Intelligent Agency.*

²⁰ Zaměstnanci jsou například chráněni proti případné šikaně v případě, že vnesou námitky týkající se nevyhovujících pracovních podmínek, bezpečnosti apod.

4. Aktuální situace a možnosti

Jak již bylo několikrát zmíněno, zákony upravující whistleblowing nepostrádají mezer, přičemž některé oblasti problematiky, jako je právě diskutovaná ochrana whistleblowerů v soukromém sektoru, neupravují vůbec. Stávající řešení případů whistleblowingu v bezpečnostních službách také obklopují mnohé otazníky. Nabízí se tedy otázka, do jaké míry jsou stávající zákonné úpravy dostatečné pro to, aby bylo možné zajistit co nejkomplexnější ochranu těm, kteří (za předpokladu, že jsou jejich motivace skutečně nezištné) poskytují společnosti důležitou službu i za cenu vlastního kariérního či osobního rizika. Na druhou stranu je zřejmé, že nešikovně napsaný zákon by naopak mohl být velice lehce zneužit, a to nikoli za účelem „pozitivního whistleblowingu“, nýbrž k poškození třetí osoby. Nicméně navzdory tomu, že takové riziko nepochybně existuje, jedná se o problém, jehož řešení není v mnoha případech příliš obtížné. Na závěr této výzkumné zprávy se tedy pokusíme o stručné shrnutí možných úprav.

Nejvýraznější nedostatky pravděpodobně existují v otázce whistleblowingu v soukromém sektoru. Obzvláště ve světle korporátních skandálů posledních dvaceti let je zřejmé, že whistleblowing má své místo i v soukromých společnostech, tj. v případech, kdy obnáší zveřejnění soukromých informací. Problém nicméně spočívá v tom, že whistleblowing může být užit pro účely identifikace praktik, jež nemusí být nutně nelegální, nýbrž „pouze“ neetické. Obzvláště v druhém případě by se mohlo ukázat jako velice problematické prokázat, že dotčený whistleblower měl na zveřejnění inkriminovaných informací právo (např. v situacích, ve kterých dochází k závažným střetům zájmů), a že tedy svým jednáním nesloužil žádným partikulárním zájmům, svým či někoho jiného. V druhém případě je na pováženu, zda by mu právo na ochranu před odvetným opatřením skutečně mělo být přiznáno.

Z výše uvedeného je zřejmé, že proces uvedení či schválení jakékoli zákonné úpravy, jež by se ochranou whistleblowerů zabývala, nebude vzhledem ke komplikovanosti tématu vůbec jednoduché.

Neméně důležité, a dost možná urgentnější, je téma ochrany whistleblowerů v prostředí bezpečnostních služeb. Jak již bylo zmíněno výše, vzhledem k absenci platných zákonných úprav čelí potenciální whistlebloweři možným odvetným opatřením, v mnoha případech, aniž by byli jakkoli chráněni. Jednou z možností, jak na tento problém reagovat, by bylo rozšířit stávající ochranu před odvetnými opatřeními. Spřízněným tématem je ovšem otázka charakteru informací, jež by za určitých okolností mohly být zveřejňovány, aniž by se dotčený whistleblower vystavil nebezpečí. Klíčovým se v tomto případě zdá být výraz klasifikované

informace.²¹ Zveřejňování klasifikovaných informací či jejich předávání nepovoláním osobám je pochopitelně striktně zapovězeno. Vzhledem k jejich citlivosti je třeba zvážit riziko, že by mohly být použity proti Spojeným státům a národní bezpečnost USA by tak mohla být ohrožena. Nedávné kauzy v čele s aférou Edwarda Snowdena²² však ukázaly, že není vůbec jednoduché dospět v takových případech ke konsenzu. Kromě toho je třeba mít na zřeteli fakt, že samotný koncept klasifikovaných informací je také poměrně lehce zneužitelný – kauza *Pentagon Papers*²³ je toho příkladem.

5. Závěr

Není vůbec jednoduché předpovědět, jakým směrem se bude debata o whistleblowingu v následujících letech dál vyvíjet či zda dojde v dohledné době ke schválení konkrétních zákonných úprav. Hodně závisí na tom, zda budou členové Kongresu tuto problematiku prioritizovat a mít zájem na podniknutí konkrétních kroků na zdokonalení stávající legislativy. Není pochyb o tom, že přítomnost moderních technologií a komunikačních kanálů podstatně ulehčuje manipulaci s velkými množstvími informací, stejně jako jejich zveřejnění. Současně existuje stálá poptávka po tom, aby fungování federální vlády a jejích agentur bylo maximálně transparentní a aby zákonodárná moc měla dostatečné páky na to, aby byla s to kontrolovat jejich aktivity. Tento zájem se však nevyhnutelně dostává do konfliktu s nutností zajistit, aby nedocházelo k únikům citlivých informací a tím pádem k ohrožení národní bezpečnosti (v otázce bezpečnostních služeb) či účelovým dezinformačním kampaním.

Z podstaty věci se zdá být nevyhnutelné, že jedinou možností, jak tyto protichůdné, avšak zcela legitimní zájmy vybalancovat, je pokusit se o všeobecně přijatelný kompromis. Takový kompromis bude nevyhnutelně vyžadovat ústupky na obou stranách sporu, ale to se zdá být cenou, kterou bude třeba zaplatit za to, aby jakékoli budoucí řešení mělo šanci na úspěch.

²¹ V angličtině *classified information*. Jedná se o data a informace, jejichž povaha nedovoluje jejich zveřejnění a je tedy žádoucí, aby byly uchovány v tajnosti a aby ti, kteří s nimi pracují, disponovaly bezpečnostními prověrkami.

²² <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-23123964>

²³ Aféra *Pentagon Papers* vypukla v roce 1971 poté, co tehdejší analytik Ministerstva obrany Daniel Ellsberg poskytl deníku New York Times fotokopie tajné analýzy shrnující strategii americké vlády ve vztahu k Vietnamské válce. Dokumenty mimo jiné prokázaly, že předchozí vláda L. Johnsona stejně jako i tehdejší Nixonova administrativa v této otázce americké veřejnosti opakovaně lhaly. *Pentagon Papers* je možno nalézt na následující adrese: <https://www.archives.gov/research/pentagon-papers>

6. Zdroje, literatura a reference

SHIMABUKURO, Jon O., WHITAKER, L. Paige. **Whistleblower Protections Under Federal Law: An Overview**. Congressional Research Service, 2013.

G20 Anti-Corruption Working Group. **Protection of Whistleblowers – Study on Whistleblower Protection Frameworks, Compendium of Best Practices and Guiding Principles for Legislation**. 2012.

Spojené státy americké. **Lloyd-La Follette Act of 1912** z roku 1912.

Spojené státy americké. **Freedom of Information Act of 1966** z roku 1966.

Spojené státy americké. **Civil Service Reform Act of 1978** z roku 1978.

Spojené státy americké. **Whistleblower Protection Act of 1989** z roku 1989.

Spojené státy americké. **Intelligence Community Whistleblower Protection Act of 1998** z roku 1998.